

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Національного авіаційного університету

від «23» жовтня 2024р.

протокол № 11

Голова Вченої ради

Національного авіаційного університету

 Сергій ГНАТЮК

Система менеджменту якості
ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАУКОВІ ШКОЛИ
НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

СМЯ НАУ П 24.05(02) – 01 – 2024

КИЇВ

	Система менеджменту якості ПОЛОЖЕННЯ ПРО НАУКОВІ ШКОЛИ НАЦІОНАЛЬНОГО Авіаційного університету	Шифр документа	СМЯ НАУ П 24.05(02)-01-2024
		стор. 2 з 14	

Уведено в дію наказом _____

від «23» жовтня 2024р. № 559/09

Розглянуто та схвалено Науково-технічною радою Національного авіаційного університету (протокол № 07-24 від «22» 10 2024р.)

(Ф 03.02 – 31)

УЗГОДЖЕННЯ:

	Підпис	Власне ім'я, ПРИЗВИЩЕ	Посада	Дата
Розробник		Сергій ГНАТЮК	В.о. проректора з наукових досліджень та трансферу технологій	<u>04.10.24</u>
Узгоджено		Вікторія ЛУКАШЕНКО	Начальник науково-дослідної частини	<u>04.10.2024</u>
Узгоджено		Інна НАБОК	Вчений секретар НАУ	<u>04.10.24</u>
Узгоджено		Володимир БЛІЙ	Заступник начальника юридичного відділу	<u>07.10.2024</u>
Узгоджено		Андрій ГІЗУН	Начальник відділу моніторингу якості вищої освіти	<u>07.10.2024</u>

Рівень документа – 2а

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Контрольний примірник

ЗМІСТ

	Стор.
1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	4
2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ	5
3. ПРАВА Й ОБОВ'ЯЗКИ ПРЕДСТАВНИКІВ НАУКОВОЇ ШКОЛИ УНІВЕРСИТЕТУ	7
4. КВАЛІФІКАЦІЙНІ ОЗНАКИ, ДЛЯ РЕЄСТРУВАННЯ ТА АТЕСТАЦІЇ ДОСЛІДНИЦЬКОГО КОЛЕКТИВУ ЯК НАУКОВОЇ ШКОЛИ	7
5. РЕЄСТРАЦІЯ ТА АТЕСТАЦІЯ НАУКОВОЇ ШКОЛИ	9
6. ВЗАЄМОДІЯ З ІНШИМИ СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ	9

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Наукова школа Національного авіаційного університету (далі – Університет/НАУ) - це творчий науковий колектив дослідників різної кваліфікації та вікових груп (докторів, кандидатів наук/докторів філософії, викладачів, наукових співробітників, молодих вчених, здобувачів вищої освіти), які працюють/здобувають освіту у структурних підрозділах Університету. Вони у єдиному напрямі здійснюють фундаментальні та прикладні наукові дослідження за пріоритетним напрямом розвитку науки і техніки, досягаючи значних наукових результатів, що мають важливе значення як в Україні так і за її межами.

1.2. Колектив Наукової школи формується під керівництвом відомого, визнаного й впливового вченого (вчених) відповідно до історичних традицій Університету, спрямованих на формування поколінь професійної, наукової та культурної еліти України.

1.3. Наукова школа здійснює науково-дослідну, науково-інноваційну, науково-організаційну, науково-методичну, патентну, винахідницьку, грантову та проектну діяльність відповідно до чинного законодавства України.

1.4. Наукова школа створює належні умови для підготовки кадрів вищої кваліфікації (докторів наук та докторів філософії) з певного наукового напрямку, використовуючи притаманний їй стиль роботи, оригінальність підходів до розв'язання наукових проблем, спільне мислення тощо.

Наукові школи можуть бути дисциплінарними, міждисциплінарними або трансдисциплінарними.

1.5. Рівень визнання Наукових шкіл визначають за такими показниками, як: гранти, цільове фінансування діяльності наукової школи; індекс і мережа цитування наукових публікацій; обрання вчених почесними членами державних, наукових товариств; обрання вчених почесними членами державних, громадських, наукових, науково-освітніх спілок і організацій; премії й почесні звання; державні нагороди.

1.6. Кількість сформованих Наукових шкіл в Університеті не обмежується.

1.7. Це Положення регламентує діяльність Наукових шкіл Університету, що організовуються згідно зі Статутом Університету. У своїй діяльності Наукові школи керуються Конституцією України, Законами України: «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», нормативно-правовими актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, наказами та розпорядженнями ректора, проректора, який, відповідно

до розподілу функціональних обов'язків, керує відповідним напрямом (далі – Проректор), перспективних та річних планів роботи, договорів зі сторонніми організаціями, цим Положенням тощо.

1.8. Положення розглядається на засіданні Науково-технічної ради (далі – НТР), затверджується Вченою радою НАУ та вводиться в дію наказом ректора Університету.

1.9. Зміни та доповнення до цього Положення обговорюються на засіданні НТР, вносяться за розпорядженням Проректора та затверджуються Вченою радою НАУ.

1.10. На рівні Наукових шкіл виконуються такі процеси СМЯ НАУ:

- наукова, науково-технічна діяльність та інновації;
- стратегічне планування;
- проектування та розробка;
- управління персоналом;
- процеси пов'язані зі споживачем;
- управління задокументованою інформацією;
- управління невідповідностями та коригувальні дії;
- управління ризиками;
- моніторинг, вимірювання, аналіз і оцінка.

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ

2.1. Завданням Наукової школи є формування потужного наукового потенціалу з числа докторів та кандидатів наук/докторів філософії, докторантів, аспірантів тощо, які зберігають та розвивають наукові традиції засновників школи, створюють та реалізують аналітичні проекти, які б всебічно характеризували наявний науковий потенціал та можливості школи щодо здійснення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, реалізації розробок в інтересах держави тощо.

2.2. Засновником Наукової школи є доктор наук, професор (як правило), штатний співробітник Університету, який тривалий час працював за відповідним науковим напрямком, наукові здобутки якого визнані як вітчизняною так і світовою спільнотою та під керівництвом якого були захищені докторські і кандидатські дисертації.

Наукову школу очолює її засновник або продовжувач – доктор наук, професор (як правило), визнаний фахівець у певній галузі, під керівництвом якого ведеться підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.

2.3. Представники Наукової школи:

- презентують історію, зберігають традиції та розвивають бренд наукової школи;

- беруть активну участь у виконанні госпдоговірних науково-дослідних робіт на замовлення фізичних та юридичних осіб, бюджетних фундаментальних та прикладних досліджень, міжнародних та вітчизняних конкурсах на отримання грантів, премій, стипендій для видатних та молодих вчених;
 - забезпечують свій особистий внесок у розвиток Наукової школи (публікації, патенти, ліцензії, захисти кандидатських та докторських дисертацій, виступи на наукових конференціях, семінарах, симпозиумах, презентації здобутків наукової школи на міжнародних та вітчизняних виставках, ярмарках тощо);
 - залучають до наукової діяльності за напрямками Наукової школи здобувачів вищої освіти, здійснюють наукове керівництво їхніми дослідженнями;
 - виступають рецензентами, експертами, опонентами на захистах кандидатських, докторських дисертацій за науковим напрямом школи;
 - беруть участь у роботі спеціалізованих вчених рад, науково-експертних, координаційних рад Міністерства освіти і науки України та інших органів державної влади;
 - виступають з ініціативою щодо прийняття нових нормативних актів та удосконалення діючих положень, що регламентують організацію, порядок та умови виконання наукових досліджень;
 - інтегрують теоретичний і прикладний доробок в освітній процес Університету й інших навчальних закладів вищої освіти держави;
 - популяризують наукові результати досліджень.
- 2.4. Основними доробками Наукової школи вважаються:
- результати фундаментальних та прикладних досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок у відповідному науковому напрямі;
 - наукові публікації (монографії, наукові статті, підручники, посібники тощо);
 - об'єкти права інтелектуальної власності, створені технології;
 - визнання наукових досягнень представників школи науковою спільнотою, які можна ідентифікувати й кількісно виміряти наукометричними засобами;
 - захисти дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук, доктора філософії (кандидата наук);
 - участь у конференціях, симпозиумах, семінарах різного рівня (доповіді, виступи тощо);
 - участь у грантах, спільних міжнародних проектах тощо.

3. ПРАВА Й ОBOB'ЯЗКИ ПРЕДСТАВНИКІВ НАУКОВОЇ ШКОЛИ УНІВЕРСИТЕТУ

3.1. Представники Наукових шкіл можуть:

- представляти Університет у різноманітних вітчизняних і міжнародних наукових програмах. Від їх імені формуються заявки на отримання міжнародних наукових грантів тощо;
- представляти Університет на державному та міжнародному рівнях при обговоренні проблем за науковими напрямами школи;
- подавати пропозиції щодо формування державних науково-технічних програм та програм наукових досліджень університетського рівня;
- брати участь у координаційних, проблемних, спеціалізованих радах та вченій раді Університету при обговоренні питань, що стосуються наукових напрямів школи.

3.2. Керівник Наукової школи:

- здійснює організацію та керівництво всіма видами діяльності наукової школи й несе повну відповідальність за результати її роботи;
- звітує про виконану роботу раз на п'ять років на Науково-технічній Університету;
- робить подання на ім'я Проректора щодо включення кандидатів у члени дослідницького колективу;
- робить подання на членів Наукової школи щодо заохочення, нагородження тощо за результатами проведеної науково-дослідницької роботи за звітний період.

4. КВАЛІФІКАЦІЙНІ ОЗНАКИ, ДЛЯ РЕЄСТРУВАННЯ ТА АТЕСТАЦІЇ ДОСЛІДНИЦЬКОГО КОЛЕКТИВУ ЯК НАУКОВОЇ ШКОЛИ

4.1. Нові наукові школи утворюються на засадах самоорганізації творчих колективів, які можуть бути спочатку організаційно оформлені в межах тимчасових інституціональних утворень (проектів, грантів). На цьому етапі вони позначаються як перспективні наукові спільноти, а в подальшому можуть бути затверджені як наукові школи Університету.

4.2. Передумовою для реєстрації/атестації дослідницького колективу як наукової школи є такі кваліфікаційні ознаки:

4.2.1. Наявність колективу дослідників, об'єднаних для виконання досліджень з певного наукового напрямку.

Науковий потенціал школи – це кілька поколінь учених, серед яких є доктори та кандидати наук/доктори філософії, викладачі, наукові співробітники, а також молоді вчені (вчені віком до 35 років включно, який мають вищу освіту не нижче другого (магістерського) рівня, або вчені віком

до 40 років включно, які мають науковий ступінь доктора наук), здобувачі вищої освіти.

4.2.2. Наявність науково-дослідницьких програм з актуальних наукових напрямів.

4.2.3. Наявність керівника дослідницького колективу.

Керівник – доктор наук, професор (як правило), штатний співробітник Університету, який підготував наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації та систематично бере участь у наукових всеукраїнських і міжнародних конференціях, має публікації у фахових виданнях України, міжнародних наукових виданнях, тощо.

Керівник наукової школи є визнаним та впливовим фахівцем у своїй галузі на державному та/чи міжнародному рівні. Факт визнання та впливовості вченого має бути документально ідентифікованим (премії, нагороди, відзнаки тощо) й підтвердженим наукометричними показниками.

4.2.4. Наявність опублікованих праць у фахових виданнях України та зарубіжних рецензованих виданнях, наукових статей у наукометричних базах даних за науковим напрямом школи членами дослідницького колективу за останні 5 років.

4.2.5. Наявність монографій, підручників, посібників за останні 5 років із зазначеного наукового напрямку автора (авторів) наукової школи.

4.2.6. Наявність докторських та кандидатських дисертацій захищених за останні 5 років, підготовлених під керівництвом представників наукової школи.

4.2.7. Наявність постійних творчих зв'язків з колегами з інших закладів вищої освіти та наукових установ, академічних інститутів НАН України, провідних закордонних університетів та дослідницьких інститутів у формі спільних наукових досліджень (державних, регіональних та міжнародних програм за грантами), публікацій, тощо.

4.2.8. Участь представників наукової школи у всеукраїнських та міжнародних наукових виставках, що підтверджується опублікованими матеріалами, дипломами, медалями, грамотами тощо;

4.2.9. Наявність спеціалізованої вченої ради по захисту докторських і кандидатських дисертацій за профілем наукової школи.

5. РЕЄСТРАЦІЯ ТА АТЕСТАЦІЯ НАУКОВОЇ ШКОЛИ

5.1. За поданням, у вигляді Службової записки, декана/керівника структурного підрозділу на ім'я Проректора/голови НТР до порядку денного засідання НТР вноситься пропозиція щодо висунення дослідницького колективу на чолі з майбутнім керівником Наукової школи для її реєстрації як такої. До подання на розгляд НТР додаються документи згідно з переліком:

- Кваліфікаційна карта наукової школи (згідно з додатком 1 до цього Положення)
- Відомості про колектив наукової школи (згідно з додатком 2 до цього Положення)

За результатами обговорення та відкритого голосування ухвалюється рішення НТР щодо відповідності кваліфікаційних ознак для реєстрування дослідницького колективу як наукової школи.

5.2. Кожні 5 років до 30 листопада керівник Наукової школи подає на розгляд до НТР НАУ документи згідно переліку п.5.1.

Для атестації Наукової школи за звітний період за результатами обговорення та відкритого голосування рішенням НТР ухвалюються відповідності кваліфікаційних ознак та науково-дослідницькі програми Наукової школи за перспективністю планів з точки зору ефективності теоретичної і практичної дослідницької діяльності.

5.3. НТР виконує експертизу матеріалів та подає висновок до Вченої ради НАУ, де приймається рішення щодо подальшого існування Наукової школи.

5.4. У разі необхідності заміни керівника Наукової школи його обирають із числа членів наявного у Науковій школі дослідницького колективу або призначають за рішенням НТР Університету.

5.5. Остаточні рішення про реєстрацію/атестацію наукової школи, заміни керівника наукової школи приймає вчена рада Університету.

6. ВЗАЄМОДІЯ З ІНШИМИ СТРУКТУРНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ

Наукові школи взаємодіють з науковими та іншими структурними підрозділами, відділами (секторами) Університету, зовнішніми структурами з питань, що пов'язані з виконанням завдань, викладених у цьому Положенні.

Додаток 1

КВАЛІФІКАЦІЙНА КАРТА НАУКОВОЇ ШКОЛИ

*(заповнюється станом на дату атестації/ подачі заявки про реєстрацію,
враховуючи досягнення наукової школи за останні п'ять років)*

1. Назва наукової школи.
2. Галузь знань за державним переліком науково-технічної інформації.
3. Загальні відомості про школу:
 - 3.1. Засновник (П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, почесні звання).
 - 3.2. Науковий(і) керівник(и) (П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, почесні звання, місце роботи і посада керівників).
 - 3.3. Кількісний склад наукової школи (осіб).
 - 3.4. Кваліфікаційний склад наукової школи (осіб):
 - академіків, член-кореспондентів Академії наук (державного статусу);
 - докторів наук;
 - кандидатів наук;
 - докторів філософії (PhD);
 - кількість здобувачів вищої освіти (докторанти, аспіранти тощо).
 - 3.5. Характеристика наявної експериментальної бази.
4. Наукові досягнення наукової школи:
 - 4.1. Основні напрями дослідження.
 - 4.2. Теми науково-дослідних робіт, що виконувались (виконуються) за рахунок загального фонду державного бюджету, міжнародних і вітчизняних фондів, грантів, а також підприємств, організацій та установ (науковий керівник, номер держреєстрації або дата і номер документа (листа, угоди тощо), що підтверджує виконання роботи, терміни виконання).
 - 4.3. Заявки на участь у міжнародних та (або) вітчизняних освітніх, наукових, стипендіальних проектах і програмах (П.І.Б., назва конкурсу (програми), дата і номер заявки (супроводжуючого листа), рік подання).
 - 4.4. Підготовка докторів і кандидатів наук (докторів філософії) (П.І.Б. наукового керівника, П.І.Б. здобувача, рік захисту).
 - 4.5. Найвагоміші наукові публікації (монографії, підручники, статті, що індексуються науко-метричними базами даних Scopus та/або WoS - *вказати 10 найменувань*).
 - 4.6. Об'єкти інтелектуальної власності, ліцензії (*за наявності*).
 - 4.7. Наявність наукового фахового видання ЗВО та (або) членство представників наукової школи у редакційних колегіях провідних наукових видань (П.І.Б., назва видання).

4.8. Участь у наукових заходах міжнародного рівня (П.І.Б., назва заходу)
– *азначити 5 заходів.*

4.9. Участь у роботі експертних, координаційних рад МОН України та інших органів державної влади, членство у спеціалізованих вчених рада тощо.

4.10. Участь в організації і проведенні міжнародних та всеукраїнських наукових заходів, ініційованих науковою школою (назва заходу, дата проведення, програма тощо) – *азначити 3 заходи.*

4.11. Кількість виставок, на яких наукова школа презентувала свої розробки за останні 5 років.

4.12. Кількість доповідей на наукових конференціях різного рівня, у тому числі міжнародних.

4.13. Підготовка переможців студентських наукових конкурсів та олімпіад на регіональному, всеукраїнському, міжнародному рівнях (П.І.Б. наукового керівника, П.І.Б. студента, назва конкурсу (олімпіади), зайняте місце (I, II, III) – *азначити до 3 перемог за наявностію).*

4.14. Угоди про наукове співробітництво з провідними зарубіжними та (або) вітчизняними науковими організаціями, вищими навчальними закладами, підприємствами, організаціями та установами (дата і номер угоди, термін дії) – *азначити 3 договори.*

4.15. Визнання науковою та громадською спільнотами досягнень представників наукової школи: почесні звання, стипендії, премії, інші відзнаки міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівнів (П.І.Б., вид відзнаки, рік визнання).

4.16. Публікації про наукову школу та її членів (*надати копії*).

Керівник наукової школи _____ П.І.Б. _____
(підпис)

Дата _____

Система менеджменту якості
ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАУКОВІ ШКОЛИ
НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Шифр
документа

СМЯ НАУ П
24.05(02)–01–2024

стор. 12 з 14

Додаток 2

ВІДОМОСТІ ПРО КОЛЕКТИВ НАУКОВОЇ ШКОЛИ

№ п/п	П.І.Б.	Дата народження	Науковий ступінь, вчене звання	Місце роботи, посада, статус (аспірант, докторант, здобувач ВО), рік навчання	Загальна кількість публікацій
1	2	3	4	5	6

Керівник наукової школи _____ П.І.Б. _____
(підпис)

Дата _____

